

Sigvald Olsen: Det foreliggende Lovforslag er et af de social-politiske Lovforslag, som altid finde Støtte hos mit Parti. Dets Historie her i Tinget er kort antydet af den sidste ærede Taler. Jeg skal kun gøre opmærksom paa, at det var den nuværende Finansminister i Forbindelse med Tingets højtærede Formand samt mine Partifæller for Københavns 5te og 9de Valgkreds (P. Holm og Hørdum), der i sin Tid indgave et Forslag om at bevilge Penge til Ombygning og Omregulering af usunde Kvartaler her i København og til Opførelse af Arbejderboliger. Forslaget indbragtes i 1886 og i 1887, da vi erholdt en Lov, der virkede til 1898, da vi fik en anden Lov. Naar Forslaget nu atter forelægges, har det omtrent den samme Skikkelse som ved sidste Vedtagelse med Undtagelse af, at de 2 Mill. Kr., som kunde anvendes til Udlaan til Kommunerne til Omregulering og Bebyggelse af usunde Bydele, ere bortfaldne. Af Bemærkningerne ses det, at Grunden dertil er, at der ikke er blevet stillet Krav om Anvendelse af disse Millioner. Heraf har Regeringen saa draget den Slutning, at der ikke er Brug for disse Penge, og at der følgelig heller ingen Grund er til at gaa til Rigsdagen og søge disse Bevillinger. Dette Ræsonnement forekommer mig dog ikke fuldt ud korrekt. Skal en privat Mand foretage en Ombygning eller Nybygning af forskellig Art, har han kun en at blive enig med, og det er ham selv, og saa naturligvis den Bank, der skal laane ham Penge. Men skal en Kommunalbestyrelse skride til saa vigtige Foranstaltninger som Nedrivelse og Ombygning af usunde Bydele, er der mange Faktorer, der skulle blive enige, og mange forskellige og modstridende Interesser, der gøre sig gældende, og det er ikke vanskeligt at forstaa, at der maa Tid til, forinden det lykkes at opnaa Enighed, saa man kan gøre Brug af det kulante Tilbud, der her gøres. Det, at der hidtil ikke er sket nogen Henvendelse, forekommer mig derfor ikke tilstrækkeligt til derfor at sige, at der ingen Brug er for Pengene, og at Bevillingen som Følge deraf godt kan stryges. Jeg tror, at det netop i de nærmeste Aar vil vise sig, at der fra Kommunalbestyrelsernes Side enten her i Byen eller i de større Provinsbyer, hvor man lider under tilsvarende usunde Bydele, der er naaet saa vidt, at man nu kan gøre Brug af det Tilbud, der fandtes i Loven af 1898. Det, at skaffe gode og sunde Boliger til Arbejderbefolkningen, er et vigtigt Spørgsmaal og noget, som der har

været gjort Forsøg paa, og adskillige Steder er der ogsaa tilvejebragt saadanne, og det allerede i Midten af forrige Aarhundrede.

Jeg skal i den Henseende nævne en lille kortfattet Beskrivelse, som blev udgivet ved den teknisk-hyggejnske Kongres til Vejledning for Deltagerne. I den faar man en Oversigt over de Foreninger og Institutioner, der i Tidens Løb have befattet sig med at opføre Arbejderboliger, og den Maade, hvorpaa dette er sket, saavel som over hvor mange Boliger der er opførte, og hvor mange Beboere de have o. s. v. Jeg skal ikke trætte det høje Ting med at opremse de forskellige Arbejderboliger her i København, men kun henviser til denne lille Vejledning, hvor man faar en ypperlig Oversigt derover. Man begyndte først i Halvtredserne med Arbejderboligerne i Overgaden oven Vandet, derefter med Lægeforeningens Boliger, som særlig oprettedes i Anledning af Koleræpidemien i 1853 og saaledes lige op til 1887, da de forskellige Arbejderboliger bleve opførte af Foreninger og Institutioner. Saa kom der en Periode, hvor der atter blev Bolignød. Denne Nød er jo aldrig til Stede i de øverste Klasser, det er altid blandt Arbejderbefolkningen, som ganske naturligt er, og det er altid Arbejderne med de store Familier, som lide mest derunder. Det er jo rent menneskeligt, naar en Husejer tager de Lejere, der ramponere mindst paa Huset. Man kan bedre dem, at de ere haardhjertede o. s. v., men man maa tage Menneskene, som de ere, og det forekommer mig, at de allerfleste Mennesker, naar de have Valget mellem at leje deres Lejligheder ud til Familier med 8—10 Børn eller til Familier med et Par Børn, da ville vælge det sidste. Nu er det netop Sagen at skaffe de Familier, som have mest Trang til gode og sunde Boliger, saadanne. Jo flere Børn en Arbejderfamilie har, des større Trang har den ogsaa til gode og sunde Boliger med mere Plads. Naar der er Bolignød, er det som Regel saaledes, at en Familie med mange Børn er henvist til at tage saadanne Lejligheder, der vanskeligt lejes ud til andre — i Baghuse, hvor der er daarlig Sol og Luft, og det maa de endda være glade ved. I Pressen stod der i sin Tid meget om Bolignød for Folk med mange Børn. Der er under tidligere Forhandlinger som ogsaa nu fremdraget Eksempler derpaa, og jeg skal derfor kun kort berøre det. Det her vedtagne Forslag afhjalp saaledes et Savn. En hel